

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:
1 lună 1 cor. 70 bani, 1/4 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.
Pentru monarhie:
1 lună 2 cor. 40 bani, 1/4 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor.
Pentru România și străinătate:
1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.
Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani, a treia-oră 10 bani.
Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 15.
Se prenumără la poste și librării.
În România abonamentele se fac la Agenția de Publicitate Carol Schuller, București, str. Doamnei 28, etajul I.
Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.
Numeri singuratici à 10 bani se vând în Sibiu: librăria „Tipografeii”, societate pe acțiuni. — În Alba-Iulia la librăria Weisz Bernat, „La loterie”.

TRIBUNA

Slavismul în Austro-Ungaria.

În partea de dincolo a monarhiei, cum știut este, se poartă o luptă crâncenă între germanism și slavism. Echeonomia germană s'a redus, s'a frânt și slavismul, condus de Cehi, se ridică tot mai mult pe planul prim, pretinzând a deveni element conducător în monarhie. Nisuița politică a Cehilor nu este egală îndreptățire a celor două elemente principale din Austria, a Germanilor și Slavilor, ci schimbarea organizației politice interne în favorul celor din urmă. Se poate aceasta conchide și din lupta desperată a celor două elemente, dar a mărturie o avem de curând în numărul de Crăciun al ziarului „Narodni Listi”, deputatul Stranski. Acest campion înfocat al slavismului declară, că chestia de limbă e pentru Cehi ceva secundar. Scopul adevărat al lor este schimbarea aranjamentului intern al monarhiei. Cehii sânt contra dualismului și voiesc a organiza monarhia pe alte baze de drept comun.

Cehii și-ar ajunge mai ușor și mai curând scopul, dacă în lupta contra germanismului s'ar alătura la ei și ceilalți Slavi, înosebi Polonii. E vorba, că de prezent între Slavi nu domnește o armonie perfectă și aceasta împedecă sau mai bine zis, amină triumful definitiv al Slavilor. Antagonismul e mai mare între Poloni și Rușeni, un antagonism asemenea aceluia dintre noi și Maghiari. Polonii sânt aci opresorii și Rușenii cei oprimați, cari își apără vatra și limba de încoțările dușmane și pretind tot mai cu insistență drepturi naționale.

În privința acestui antagonism și a vieții naționale polone, care în decențiile din urmă a luat un puternic avânt, se află date foarte interesante în cartea lui Roman Sembratovici, cu titlul „Polonia irredenta”, apărută de curând, în limba germană.

Din cartea aceasta es la iveală mai multe adevăruri. Între altele vedem, că un popor, dacă e pătuns de adevărate sentimente naționale și are voință fermă, nu pierd nici în cele mai grele împrejurări. Din contră progresează și face cuceriri etnografice, fără a avea formele esterne ale vieții de stat.

Aceasta se ne fie nouă, cari trăim în împrejurări analoge cu Rușenii din Galizia, spre mângâiere, dar totodată un advertisement de a ține cu tărie și firmitate la eul nostru național.

Tot din cartea lui Sembratovici apare, că în sentimentul politic al Po-

loniilor s'a produs o schimbare în timpul din urmă. Pe când mai înainte Polonii erau cei mai neîmpăcați dușmani ai Rușiei, azi ei caută o apropiere oarecare de aceasta, dar numai în vederea unui scop mare național. Noul curent adevărat, având în vedere restituiră în integritate a vechii Polonii, crede, că mai ușor se poate ajunge aceasta unindu-se toți Polonii sub sceptrul Rușiei și apoi să urmeze eliberarea.

Dela Prusia și Austria Polonii nu pot aștepta împlinirea aspirațiilor lor naționale și astfel rămâne singur Rusia spre ajungerea scopului.

Aceste sânt preceptele politice ale prințului Adam Czartoryjski, cari, impopulare odinioară, azi cuprind tot mai mult teren.

Curentul acesta însă este un curent guvernist, care urmărește un scop foarte depărtat și problematic. Ușor se poate întâmpla, ca să se instăpânească și în convincția politică a Polonilor nisuițele urmărițe de Cehi și cari se resumă în următoarele: „Austro-Ungaria stat slav.”

În ziua, în care convincția aceasta va fi covârșitoare, Slavii austriaci, uniți cu toți în luptă, ușor pot ajunge scopul, pentru care azi luptă mai cu insistență Cehii. Acest scop nu e chimeric și în viitorul apropiat poate să se realizeze.

În acest caz Maghiarii ar avea o poziție grea, înconjurată — afară de partea românească — de toate părțile de Slavi, ajunși deja la putere și având frați de-ai lor, oprimați și nedreptățiți, pe teritoriul Ungariei.

Și se gândesc oare stăpânitorii noștri la posibilitatea aceasta și la mijloacele de a delătura eventualul pericol? Ți-ai găsit!... „Bud. Hirl.” bună oră, cea cu imperialismul maghiar, relevând în numărul seu dela 13 l. c. cele schițate de noi în acest articol despre Slavii din Austria, că expresiune fantaziei, că „națiunea maghiară va fi de nou așa de mare și puternică, cum a fost atunci, când trei mări formau granițele imperiului urmașilor lui Arpad.”

Sărmană națiune!

Sibiu, 16 Ian. n. 19 3.

Episcopul Orăzii. „Független Magyarorszag” este informat, că în ministerul de culte s'au luat toate măsurile pentru a fi numit în timpul cel mai scurt de episcop al Orăzii II. Sa dl Dr. D. Radu, episcopul din Lugoj, car' de urmaș al acestuia va fi

numit prelatul Dr. Vasile Hossu, canonic în Blaj.

Dr. Aug. Lauran — adrogă „Füg M-g.” — n'a reflectat la scaunul episcopesc de Lugoj, la care de altcum a fost candidatul dela început și canonicul Dr. Aug. Bunea, dar acesta din urmă a căzut din combinație neinteresându-se de atacare. Știrea lui „Füg. M-g.” are lipsă de confirmare.

Din dietă. În ședința de Marți, după primirea și în special a proiectului de lege despre imigrațiune, s'a luat în dezbateră proiectul de lege despre pașapoarte. Proiectul de lege a fost primit cu votare nominală. Din partea koseuthiștilor și a partidului popular s'a cerut, ca în pașapoartele date de guvernul croat să se folosească și limba maghiară, ceea-ce nu s'a primit, în urma declarațiunii lui Széll, că art. XXX din 1868 dă Croației dreptul de executivă și limba administrației de acolo e cea croată. A urmat proiectul de lege despre crearea a trei districte noue de gendarmerie, primit și acesta cu schimbarea propusă de Széll, că reședința celui nou din Transilvania să nu fie în Sibiu, ci în Brașov.

Mercuri s'au primit proiectele de lege despre poliția dela frontieră și despre hotărîrea tribunalului de arbitrii în privința țesăturii dela granița de nord a Ungariei.

Ședința proxima s'a desfipt pe astăzi. În ședința aceasta va face Széll enunțațiuni cu privire la pact

Alegerea de episcop al Ardealului. Consistorul pleșar al diocesei ortodoxe a Ardealului, în ședința sa jumată Luni, în 12 l. c. a fixat ziua alegerii de episcop pe Joi, 12 Februarie c. (30 Ianuarie v). În terminul scrisorilor se va convoca deci sinodul electoral diocesan.

Proces de presă. Senatul de acuză al tribunalului din Budapesta, ca judecătorie de presă, a pus sub acuză pe redactorul fost slovac „Zabarna a pouens kniszký” pentru agitație contra Maghiarilor. El a publicat o poezie din anul 1849 și asta ar fi pricina.

Széll ministru de externe. Mai multe ziare maghiare au adus știrea inventată de „Házak”, că prim-ministru Széll va fi numit ministru de externe al monarhiei noastre.

Semioticosul „Magyar Távirati Iroda” desminte aceasta știre și timbrându-o de absurdă

zice: „Într'adevăr e surprinzător, că s'au aflat stătea ziare, cari au sfit de demn să tipărească aceasta imposibilă combinațiune, care poartă timbrul absurdității.”

Intr'adevăr zicem și noi, ar fi foarte absurd ca dl Széll se ajungă la portofoliul de externe.

Mobilizare? După-cum se comunică din Viena, s'a dat ordin să se convoace rezervela din corpurile de armată 12 (Sibiu), 7 (Timișoara) și 15 (Saraievo). Măsurile acestea stau în legătură cu cele ce se așteaptă la primăvară în Macedonia. Conducător al operațiunilor, ce poate vor fi necesare, va fi F. Z. M. Waldstätten.

CAUSA INSTITUTULUI SAN GIROLAMO. Pertractarea în cunoscuta cauză a Institutului de teologie San Girolamo se va începe la tribunalul din Roma în 26 c. Dalmatinii, cari acum câțiva ani au ocupat Institutul cu puterea, vor fi reprezentați prin șep e advocați car' contele Coronini prin trei advocați.

Chimeră.

Întreagă presa Ungariei se agită de cartea dlui Paul Hoitsy, naturalist maghiar, — intitulată: „Nagy-Magyarorszag” pe românește: Maghiaria-mare. Dl Hoitsy, — ca un cunoșcător al corpurilor cerești, — al siratelor geologice, ca astronom și naturalist, în scrierile sale a la Flamarion Camille, dă dovadă de un talent real și de o fantazie bogată.

Nici o carte însă, din câte a scris dînsul, nu ne-a adevărit cu atât pond afirmarea că dl Hoitsy are o fantazie de neîntors, ca și cartea lui mai nouă, — cartea „Maghiaria-mare”. Dlor, — cari iubiți romanele lui Jules Verne, — nu v'ă lăsați duși în eroare de titlul cărții dlui Hoitsy; cartea dlui H. este numai la aparență de conținut politic, — ear' în fond, în toate cheiturile ei, este un roman de fantazie, sugestiv și modern.

În Rusia mai sânt și stăzi secte religioase, cari pe calapodul „fantastilor” din primele sute ale creștinătății, se amestecă cu niște fluide narcotice, pentru-o în stare de amețală a vedenii supra-firești, — ved cerul, — tronul Domnului, — soborul sfinților și altele. Domnul Hoitsy nu-l modru se nu să fi pus în legături strine cu vre-o sectă de acest fel; nu-l modru că nu a fost amețit artificial, când a scris cartea d sale.

„Calicul” avea altă părere despre dl Hoitsy. Spunea că e un „umorist”,

care s'ă făcut o trăsătură de „șac” destul de reușită în „genre” ul umoristic.

Fie ori cum, — noi totuși primdem ocaziunea, ca pe sărbătorile Bobotezii, să dăm cetitorilor noștri și ceva material mai neserios, merit să vrăjească zimbete pe buzele cetitorilor. Spre acest scop, eată dăm ceva specimene pe ni merite din cartea dlui Hoitsy.

„Luând toate în considerare astfel stau lucrurile, că viitorul teatru al lup-telor naționale ale maghiarimei va fi Balcanul. Și nu se poate potoli aceasta luptă până atunci, până când cele mai importante provincii (!) ale Balcanului nu vor fi părțile întregitoare ale Ungariei.”

„Însași natura a stabilit până unde se poate estinde potestatea și influența maghiară. De o parte până la cumpna apelor a Alpilor dinari, înțelegând teritoriul Dalmatiei, Bosniei și Sârbiei. De altă parte până la cumpna apelor a munților Balcani, înțelegând Bulgaria și regiunile Dunării de jos (adeoc: România! Nota Red.) până la Marea-Neagră.”

Și ca comedia să fie completă, zice îndată: „Mai departe (adeoc dincolo de Marea-Neagră, Balcani și Marea-Adriatică) nu se va estinde țeara. Posesiunea Filipopolosa și Adrianopoles nu o va interesa nici odată!”

Apoi mai jos urmează „spiritistul-umorist în modul următor:

„Înălțându-se drept piramidă pe baze puternice viitorul stat maghiar între Marea-Neagră și Marea-Adriatică, va fi chemat la existență stabilă. Va da piept cu ori-ce furtună și pericol. Nu va mai oueri! (ce modest!) Periculos nu va fi pentru nici un vecin, cel mult Austria și cauze a-și merita bună-voința (!!!).”

Bărr! — da ai naibii o mai spune. D-le Széll! dă-ți abdicerea! — Stipulus... acunde-te! Ear' voi, popoare din Balcani, acum când v'ă știți scortea ce n'o puteți încon-jura mai mult, puneți solii voștri în — baloane, — trimiteți-ți o smirnă și tămăie la „Nagy Buda Pest”, — dar' să nu uitați, — trimiteți și: Zacherlină!

Am sfișit! — Ba nu, — mai este ceva. Foile maghiare spun că dl Hoitsy — „a croit politica maghiară națională pe secolii înăntie”. Cu alte cuvinte: Un nebun face o sută de nebuni.

Și v'ă mai mirați de Wlassios?

— Sirtus. —

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Concert, teatru, dans.

Vérșeț, 9 Ian 1903.

Tinerimea universitară română din jurul Vêrșețului, cu concursul mai multor amabile domnișoare și al „Reuniunii de cetire și cântări” din Coșteiu, a aranjat aseară un concert împreunat cu teatru și urmat de dans în sala hotelului Baross. O fericiită idee a fost aceasta din partea universitarilor români, prin esecutarea căreia le-a succese să intrunească pentru câteva ore la un amical schimb de vorbe toate familiile inteligente române din Vêrșeț și jur, precum și mai mulți harnici fruntași țărani. Așa de rari sânt aici ocaziunile, când inteligența română se intrunește barem la păhare, la petrecere, în număr mai însemnat, în totalitatea ei.

Toomai pentru aceasta întreit este meritul însuflețitorilor universitari, din a căror inițiativă s'a ținut aceasta petrecere.

Dar' și mai mult ca întreit este meritul domnișoarelor, cari cu atâta oște-neală s'au angajat să contribuie la realizarea planului conceput de tinerime.

Din depărtări mari vre-o zece zile de arândul, domnișoarele au venit la Vêrșeț să asiste la probe, să facă totul, pentru-ca publicul românesc să aibă o plăcută seară de distracție a doua zi de Crăciun.

Însuflețirea corului reununii de cetire și cântări din Coșteiu de asemenea este deamă de toată lauda. Prin alăturarea sa la tinerimea universitară, corul țărănesc din Coșteiu a dovedit, că una simte cu inteligența și că împreună voegte să meargă cu conducătorii săi intelectuali și la petrecere și la luptă. De-ar fi așa peste tot locul, în toate și totdeauna!

Pe la opt ore seara, sala nu toomai spațioasă dela hotelul „Baross” era tixită de lume românească din Vêrșeț, Biserica-Albă și din toate comunele românești din împrejurime. Advocăți, medici, preoți, notari și învățători, amplotași și neguțetori deopotrivă au grăbit să se intrunească și să și petreacă cu românească și națională însuflețire în acest loc, unde până acum de manifestarea unei vieți naționale românești nu prea a putut fi vorba, fiind Românii în număr disparent, față de Neași și Sârbi.

Programul concertului a fost esecutat peste orice așteptare. Corul mixt

prin „Hora Dobrogeană” și „Răsunetul Ardealului” a provocat un tumult de sentimente calde în inimile celor de față. Îndosebi s'a remarcat vocea d rei A. Liuba și a stud. univ. St. Borean. Cântările au fost dulci, mlădioase, pline de armonie și însuflețire.

Fericiită și înalțătoare impresiune au făcut asupra publicului întreg piesele „Serenadă”, „Cântecul Olteanului” și „Quadrille”, esecutate de corul bărbătesc din Coșteiu. Acest cor este unul dintre cele mai distinsse coruri țărănești din Bănat. Mi-a fost drag să ascult cântările bravilor noștri țărani, cari au dovedit, că Românii este accesibil și artelor, în măsură ca ori-și care alt popor. Disciplina de voce și de taot a fost esemplară. Și e de remarcă, că conducătorul corului este de asemenea un tiner țeran din Coșteiu.

Cât de mare importanță ar avea pentru progresul nostru cultural național în ființarea de astfel de coruri țărănești în fiecare comună, nici nu trebuie să o spunem. Să vezi tu pe țărantul nostru cu noile în mână preamărind pe Dumnezeu în biserică, și cântând cântecce naționale la concert!

Prestațiuni soliste au fost două, la pian. Dra A. Corcea pe cât a de dragută și isteasă ea însăși, întocmai așa de dragută și isteasă s'a dovedit și la pian.

Deși pentru prima oră a pășit în fața publicului ca concertantă, peste tremă a trecut foarte repede și tunetele clapeilor dela pian succesiv au transpus-o, ca și pe publicul ascultător. „Faust” de Gounod l'a fost piesa aleasă, de care s'a achitat cu un splendid succes.

A doua solistă — tot la pian — a fost dra L. Mico, care a esecutat „Rapsodia Română” de C. Porumbescu. D-ra Mico știe fascina publicul nu numai cu ochii și presențarea sa fermecătoare, ci și prin mișcarea degetelor la pian. Promite să devină o eseculentă diletantă pentru concerte.

Toate punctele din program au fost frenetic aplaudate și bisate. D-goarele Corcea și Mico au primit și câte un buchet foarte frumos de flori naturale — pe deasupra nesfișite aplause.

Punctul II. din program a fost comedia în două acte „Pentru ochii lumii”. Pederea acestei piese pe cât de hașlii, pe atât de moderne și ridiculizătoare a „îmbătăritii lumii cu apă rece”, — a fost cât se poate de succasă. Dl A. Imbrănoș, stud. iur., a fost un eseculent Razișanu, fost cotelar, care atâta silință își dă pentru-ca să și ies aere de om de elită, să ajungă „prietene” cu domni mari, din clasa înaltă. Și-a jucat rolul leger, natural, corect. A creat pe Ra-

zianu, dacă e permis să mă esprim cu un termen teatral despre un diletant.

Bine au jucat și dra A. Panotovanu în rolul soției lui Razișanu, apoi stud. fil. C. Nedelcu, ca fiul lui Razișanu, Cornel, advocat „fără clienți” și cu puțină praxă de — dragoste.

Mult haz a produs jocul dlui St. Borean, care în rolul medicului „fără pacienți”, Melinesou, a fost neîntrecut. Treptat s'a simțit tot mai acasă în predarea omului pe cât de simplu, pe atât de naiv și totodată așa de bun în simplitatea lui, în formarea doctorului Melinesou, care un singur pacient are la an, și acela încă e... vizitau și îl leucește gratuit. Rolul dlui Borean a fost admirabil complectat de d-ra Miți Dabiciu, soția lui Melinesou, damă modernă, care cu o neîntrecută iscusință știe... îmbăta lumea prin toate apucăturile de lume mare. Dra Dabiciu are un talent deosebit pentru talmăcirea grandomaniei, de care atâția sânt cuprinși în zilele noastre.

Bine au jucat în rolurile mai mici și dra A. Liuba și S. Liuba.

Mai potrivit a fost și neîntrecut dl I. Lirția, stud. fil. prin presențarea neguțetorului de lemne Stefan Călin. Apariția dlui Lirția pe scenă a provocat o foarte simpatică impresiune. Adevăratul sentiment de cinste, simplitatea ne-

Macedonia.

De când cu visita lui Lambsdorff la Belgrad, Sofia și Viena, presa europeană înregistrează diferite planuri, referitoare la provinciile turcești din Europa. Pe când Poarta se născuiește a pune în aplicare unele reforme, ziarele rusești și bulgare atribuiesc călătoriei lui Lambsdorff semnificația unor demersuri anemergătoare împărțirii Turciei europene.

In chestia macedoneană e interesată de aproape și națiunea română, locuind acolo milioane de Români și astfel având acolo interese românești.

In cele următoare dăm știrile mai importante referitoare la chestie.

Reformele.

Cemisiunea pentru supravegherea aplicării reformelor în Macedonia a supus guvernului numeroase propuneri, printre cari reformarea tuturor ofițerilor și soldaților din gendarmerie, incapabili sau compromiși; plata soldelor întârziate ale soldaților din gendarmerie, care se ridică la 9 milioane piastre și în sfârșit trimiterea înaintea tribunalelor ordinare a celor 110 arestați și anume a membrilor comitetelor macedonene, a briganzilor etc.

Din Constantinopol se anunță, că ziarele de acolo publică un comunicat oficial în privința numirii magistraților dintre creștini, pentru vilaetele europene ale Imperiului.

Poporațiunea turcească însă se vede a fi nemulțumită cu aplicarea reformelor, căci tot din Constantinopol se semnaleză că căiva șefi albanezi au protestat la Yildiz Kiosk contra-punerii în aplicare a reformelor, mai ales în ce privește admiterea creștinilor în funcțiunile publice.

Nevoile Vremja» despre reforme.

»Nov. Vremja» scriind despre reformele, ce sînt a se introduce în Macedonia, zice următoarele:

»Austro-Ungaria și Rusia pretind reforme și garanții. Proiectele de reforme le vor înainta Turciei. Nu e lucru greu a stabili de pe acuma punctele principale de reformare, anume:

1. **Instituirea controlului financiar**, referitoare la dările ce se încasează în vilaetele din Europa, și referitoare la plata trupelor și funcționarilor.

2. **Controlarea gendarmeriei**, așa ca să se aducă ofițeri din statele neutrale: Olanda, Belgia și Suedia.

3. **Controlarea întregii administrații otomane** prin persoane independente, atât de tradițiile turcești, cât și de Sultanul.

»Times» despre reforme.

»Times» e avisat din Londra, că urmarea călătoriei lui Lambsdorff va fi desfacerea întregii chestii orientate.

»Times» mai comunică scrierile unui diplomat, în care se zice, că executarea reformelor din Turcia numai așa se poate asigura, dacă Turcia va fi pusă sub control financiar european.

Impărțirea Turciei

»Novosti», din Petersburg, crede că între Lambsdorff și Goluchowski a

făcătura și nobleța de inimă a omului curat de scăderile civilizațiunii false, — toate aceste însușiri au fost redade de dl Linția în mod cum nu se poate mai natural și mai plăcut.

A treia parte a seriei a format-o dansul, care foarte animat s'a început cu o splendidă Romană și s'a terminat în reversatul zilei tot cu Romana. Drăguțele damicele nu înzădar au sperat distracție dela serata aceasta, și-au pe trecut admirabil toate, ducând în inimă cele mai dulci sentimente și suvenirii dacă nu cumva și câte o schinte de dragoste...

Succesul moral a fost însoțit și de succes material. Vre-o 200 coroane profit curat s'au încasat pentru scopul determinat.

Incheiu aducând cele mai meritate laude teologului Surlas, care cu neobosită sîrguință în tactică a instruit și condus corul mixt. Dl Surlas, sperăm, că ne va da ocaziune de mai multe ori să-l apreciem ca conducător de cor.

Spectator.

fost vorba ca Puterile interesate să cumpere Turcia Macedonia, Serbia-veche și Albania.

»Le Nord», care apere în Elveția și în ultimii ani a ocupat locul unei gazete oficiale rusești, pare a întregi știrile lui Novosti, comunicând următorul plan de împărțire a provinciilor:

Francia va lua Serbia-veche și districtul Debr; Rusia va primi vilaetul rila Üs.ub și Monastir; Anglia își rezervă vilaetul Soodra și districtul Elbarran; Italia va lua districtele Karafarin, Salonie și Imprejurimele; Germania s'ea pus ochii pe vilaetul lanina, ear' Austro-Ungaria se va alege cu districtele Seras și Drama.

»Dnevnik», din Sofia, pretinde, că e informat din favor politice autoritate că Lambsdorff și Goluchowski au stabilit următoarea înțelegere:

Bulgaria va fi proclamată independentă; în schimb, Prințul va daolva comitetele macedonene și va ceda Rusiei porturile Burgas și Varna. Macedonia va primi autonomia, cu principele Mirko de Muntenegru ca guvernator general. Austro-Ungaria capătă Mitrovitzka și o nouă epire la Marea Adriatică.

După-cum se vede, e vorba de o adevărată desmembrare a Imperiului otoman.

România și Macedonia.

Ziarul »Astic» din Atena a publicat zilele acestea următoarea știre privitoare la rolul României în chestia macedoneană:

»Guvernul român ar fi adresat Puterilor o notă, prin care le aduce aminte că, în cazul când s'ar lua deciziuni în privința Macedoniei, ar trebui să fie și el consultat, căci are acolo interese românești de reprezentare.

Nu se știe intru cât e exactă această informație și eventual ce rezultate va avea.

Revista esternă.

Serbia.

A douăzeci și cincea aniversare a luării Nigului de către trupele sârbești, în 1877, a fost celebrată cu mare solemnitate.

La banchetul dat cu această ocaziune, Regele a pronunțat un discurs, care a fost primit cu entuziasm.

Regele a declarat, că suma de lei 80.000 pentru facerea unui spital în memoria Regelui Milan.

Regele a primit o telegramă din partea Țarului exprimându-i, cu ocaziunea acestei aniversări, sincerile sale felicitări și urările sale pentru prosperitatea armatei sârbești, dorind că ea să serve la dezvoltarea pe cale pacifică a Serbiei și la progresul poporului sârbesc înrudit cu cel rusesc.

Regele Alexandru a răspuns telegramei Țarului, mulțumindu-i pentru urările ce i-le adresează și asigurându-l, că formează la rîndul său cele mai călduroase urări pentru feliicitarea Țarului și pentru gloria și mărirea bravei armate rusești și a poporului rus.

In vorbirea ținută, regele a accentuat, că momentul hotărîtor trebuie să i afle pe Sârbi bine pregătiți, căci toată lumea trebuie să se convingă, că din Peninsula-balcanică nu poate nime primi ceva, fără să și capete și Serbia partea ei.

Rusia.

Cu ocaziunea jubileului centenar al ministerului de externe, baronul de Plehve actual titular al departamentului, a ținut un important discurs, în care a promis descentralizarea administrativă și ameliorarea stării păturei țărănești a imperiului.

Budgetul Rusiei pe 1903 se prezintă la intrate cu 1 miliard 897.032.678 ruble, la egite cu 1 miliard 880.405.229 ruble, un excedent la intrate de 16.627.449 ruble. Pentru ministerul de războiu se consumă 329.923.806, cel de marină 115.631.241, cel de finanțe 369.410.068 (290.966.336 datorie de stat), cel de comunicațiune 459.469.935, cel de agricultură 49.085.335, cel de instrucție 39.214.985 ruble.

Maroco.

Trupele rebelle continuă să repurtaze succese. Bandede în trecerea lor răspândesc teroarea. Creștinii fug la coastă, cu pericolul vieții lor, din Fez și din alte puncte din interior. La Fez s'înt teribile revolte contra Evreilor. 30 Evrei au fost masacrați.

Sultanul se află la rîndul Zelu cu trupele sale. Se șvonește, că dinsul a fost biruit în luptă.

Știri mărunte

Principele de corană al Germaniei a plecat la Petersburg. În Martie va visita Constantinopolul.

Până acum nici o altă mare putere n'a aderat la protestarea Angliei în privința trecerii prin Dardanele a vaselor rusești.

In Anglia s'au constituit ligi pentru refuzul plății contribuțiilor, drept demonstrație contra noii legi a instrucțiunii publice, care are un caracter clerical.

Răscolii din Venezuela au fost din nou bătăuși de trupele lui Castro.

Serata meseriașilor din Brad.

— 30 Decembrie 1902 v.

Joi, a doua zi de Crăciun, 26 Dec. 1902 bravii meseriași români din Brad s'au prezentat publicului român în anul acesta pentru a III-oară cu o serată teatrală declamatorie.

Toate punctele din program au fost bine executate. În »Biletul de tramvai» s'au distin: Anton Filip, bărday și N. Hurdea, sodal pantofar, precum și d'goara Olimpia Omătă, care ea fostă elevă a internatelor din Arad și Sibiu a binevoit a da și de astă-dată ajutorul cerut, și d'goara Tecla Benea. Pe »Soldatul Viteazul» l'a predat foarte bine, cătănește chiar, Ioan Perșia, sodal de faur, care a secerat aplause frenetice. »Balada», de G. Coșbuc a declamat-o cu sentiment d'goara Olimpia Omătă, îmbrăcată în pitorescul nostru costum național.

In »Arvinte și Popslea» au excelat: Dumitru Baltes, sodal măsar, fratele martirului Andrei Baltes, și Sabin Jula, pantofar. Baltes a reproduș pe jupânul Arvinte atât de natural și așa de plăcut, prin vocea și dulce și sonoră, încât publicul ar fi dorit, ca piesa să dureze înfinit. D'apoi să fi văzut și pe Sabin Jula cum a interpretat de bine pe »țrengarul de »Peșlea», cât de sprinter a sărit pe fereastră cu trista plină de rufe ude, cu frânghia după el, cât de isteț a legat-o și și-a întins rufele, cât de comic și-a pus lațul în grumaz etc., ar fi trebuit contra risului să te cerouescă un top, ori un moș.

Aplause șgometoase au urmat din partea publicului.

Laudă și omagii ștudentilor, cari conduși de ideea promovării progresului cultural și național n'au cruțat nici timp nici osteneală.

La serată s'a prezentat aproape întregă inteligență română de aici. Astfel s'au prezentat dl protopop Vasile Dămian și doamna, familia I. German, familia Rimbaș, familia St. Albu, fam. Dr. Oprîș, dir. G. Părău și doamna, precum Andrei Bogdan cu soția, Vasile Boneu cu soția, din jur familia Datoa Draia și a. Asemenea au fost și toți meseriașii români.

O bună impresiune ne-a făcut văzînd cum cele 4 brăsele: plugarul, meșterul, comerțiantul și inteligentul se prind în horă și cântă: Hai să dăm mână cu mână, ca să ridicăm o »bună stîna».

O bună impresiune și înușefire a produs asupra meseriașilor de aici în vizitarea meseriașilor din Brașov la petrecerea lor.

Serata meseriașilor a avut succes deplin și în privința materială, ocol întregul au fost în suma de 165 cor. 60 bani, ear' știtele de 98 coroane 52 bani. Rămînd astfel un venit curat de 67 cor. 8 bani, care sumă s'a și predat oasărului dlui Ioan German, spre a o administra la cassa de păstrare »Origana».

Prin suma aceasta s'a mărit »fondul de ajutorare a învățăcelilor și sodalilor români din Brad» la suma de aproape 280 cor.

La cassa au binevoit a suprasolvi domnii: G. Părău, direct și Datoa, meșterul, câte 80 bani; Ciugudean, oficial de bancă, Petru Giurgiu, învăț. și Bok, comerțiant, câte 1 cor.; Ioan Bărna, învățător 60 bani; ear' onor. domn Dr. Nicolae O. ou a binevoit a contribui 5 cor. In numele meseriașilor li-se es primă oca mai călduroasă mulțumită.

Tot înseputul e greu. Inse sperăm, că la vremea sa onoratul public român, care cu mână liberală după puteri a contribuit cu avutul lui la înflorirea atîtor instituțiuni căte le avem, nu va întârzia de a sări și în ajutorul »fondului de ajutorare a învățăcelilor și sodalilor români din Brad», creat prin hărnicia măiestrilor din Brad.

Vasile Boneu.

Pentru muncitorii de câmp.

— Cassa regnicolară de ajutorare a muncitorilor de câmp și a servitorilor. —

Conferență ținută de Gustav Bedeu de Scharberg la adunarea notarilor și primarilor comunali în Sibiu în 5 Dec. 1902.

Conferența noastră de astăzi are de scop principal a explica rostul casei economice de ajutorare cu deosebire primarilor și notarilor comunali, cari sînt chemați a clarifica pe concetățenii lor asupra favorurilor acelea.

Domnilor! Ce este cassa regnicolară de ajutorare pentru muncitorii de câmp și servitori? Aceasta e o cassa de asigurare, care se aseamănă intru toate institutelor de asigurare contra focului și grindinei.

Ea e o cassa de asigurare: 1. pentru cazul de moarte; 2. pentru cazul de invaliditate (neputință de câștig); 3. contra nenorocirilor; 4. pe termen anumit.

Intocmai precum asigurarea contra focului de fapt nu e o siguranță ca să nu se cauzeze nici o pagubă așa nici asigurarea pentru cazul de moarte, de invaliditate, sau nenorocire nu poate împedecea moartea celui asigurat, neputința de câștig, cu deosebire la bătrânețe, sau nenorocirile; dimpotrivă scopul este acesta:

1) asigurarea pentru cazul de moarte are numai scopul a ameliora prin plățirea unei sume greaua lovitură ce o îndură o familie prin pierderea unui membru, cu deosebire a capului de familie; mai cu seamă să acopere cheltuielile înmormântării, ale moștenirii ș. a. dând astfel primul ajutor;

2) asigurarea pentru cazul de invaliditate are de scop a asigura la cas de lipsa totală de câștig, așadar cu deosebire la bătrânețe sau și alte slăbiciuni o rentă lunară, ca să nu fim avaiși la bătrânețe sau miserie a reflecta la milostenia copiilor noștri sau chiar a comunei;

3) asigurarea pentru cazul de nenorocire vrea să asigure la întemplieri de nenorocire șpelele de medic și farmacie, dar e totodată și o asigurare pentru cazul de moarte sau invaliditate, adecă pentru cazul că moartea sau invaliditatea provin din vre-un accident; asigurarea aceasta pentru cazul de moarte sau invaliditate mai ofere însă și un alt mare favor, față de asigurarea ordinară pentru cazul de invaliditate sau moarte obvenit din boală sau bătrânețe, de oare-ce accidentele se întemplieră cu deosebire la oameni, cari se află în starea cea mai bună de câștig. pe cîtă vreme altfel de moarte ori boliciune obvin mai cu seamă la oamenii de aceia cari nu mai pot agonisi. Așadar și ea voește a asigura pentru durata neagonisirii, obvenită în urma unui accident, ca și asigurarea ordinară pentru cazul de invaliditate, o rentă; dar nu numai pentru cazul că neputința de agonisire ar dura toată viața, ci și atunci când aceasta ar fi trecătoare felul acesta de asigurare vrea să asigure un ajutor pentru zilele de lucru pierdute și pentru cazul de moarte, pricinuit prin oare-care accident, mai cu seamă la oameni în vîrsta cea mai bună se dea un ajutor mai însemnat, de oare-ce orfanii rîmași după părinți nenorociți la vîrsta aceasta sînt mai totdeauna în etatea fragedă a copilăriei;

4) asigurarea pe un termen anumit asigură unei persoane, pentru cazul că ajunge până la o etate anumită, primirea capitalului asigurat. Pentru-că precum pozitiv știm că odată va trebui să murim, așa trebuie să ne aducem aminte, că se poate întemplieră ca să avem în viață odată lipsă de o sumă mai mare așa d. e. la înșuratul sau mîritatul copiilor.

Dar să ne clarificăm acum mai bine asupra următoarei întrebări: Ce este neputința de agonisire?

După determinațiunile casei regnicolare de asigurare se privește ca neapt de agonisire și acela care nu poate agoniși nici barem pe jumătate, cât câștigă în localitatea sa un muncitor de câmp. Așadar nu se recere absolută neputință de agonisire.

Și ce se înțelege sub un accident?

O întemplieră, prin care oare-cine primește o vătămare, fără ca el să fi intenționat aceasta; astfel de vătămări obvin, durere, prea des în viața economicilor, fie prin mașini, instrumente tăietoare, prin animale (la potcovit, tauri), prin cădere ș. a. Asigurarea pentru cazul de nenorocire e valabilă și atunci, când nenorocirea a fost cauzată prin nebagare de seamă, numai în cazul de beție nu.

Cassa de ajutorare, prin urmare, asigură plățirea de odată a unei sume la cas de moarte sau ajungerea unei etăți determinate, sau un ajutor continuu pentru cazul că devine omul neapt de a și agonisire cele de lipsă.

Acesta le asigură ea, ca și asigurarea contra focului, pe lângă plățirea de mici contribuțiuni anuale sau semestrale din partea membrilor, cari se înscriu la această cassa. O astfel de cassa de asigurare e pe deoparte o bancă de economii, căci ea restituie ratele solvite dimpreună cu interesele când avem lipsă de bani; dar ea e totodată și o cassa reciprocă; ea plătește în cas de moarte sau neputință de câștig și pentru cazul, că n'am fi plărit atît cât se cuvine, din contribuțiunile celorlalți asigurați.

Esistă și astfel de institute de asigurare, cari se bazează pe principiul reciprocității, cari n'au de scop câștigul, ci impart tot, ce se plătește, dimpreună cu interesele după asigurări, celor asigurați. Un astfel de institut de asigurare este d. e. »Transilvania» din localitate.

(Va urma).

Cronica zilei.

Sibiul, 16 Ianuarie n. 1903.

Sănătatea Maiestății Sale, a împăratului nostru, este pe deplin restabilită. Ziinic lucrează fără o să se simtă indispuș. Ou toate aceste nu va lua parte la nici un bal în iarna aceasta, ci va fi reprezentat prin arhiducele Ferdinand.

Daruri de Crăciun. Dr. Alexandru Cheresteș, advocat și soția d-sale au binevoit a dona 100 coroane pentru pruncul mai săraci dela școala noastră populară gr-eat, din cari s'au cumpărat 10 părechi de cisme, 5 rocuri, 12 năfrâmi mari, 4 oușme și o păreche pantaloni, cari s'au împărțit între 28 școlari ca daruri de Crăciun. Cu mare bucurie au primit băieții într'adevăr lipsiți aceste daruri frumoase. Pentru cari în numele băieților și al părinților lor vin și pe această cale a aduce mulțumită marinimovilor donatori. Dej, 8 Ianuarie n. 1903. Ioan Bacocu, învățător.

Absolvenții cu matură dela școalele reale încă se pot înscrie la drepturi, numai cît sînt datori, că după un semestru se face un examen suplitor din limba latină. După al doilea semestru pot apoi face și ei primul examen fundamental. Așa a hotărîit acum de curînd ministrul Wlavius.

Sinuoiderile din Viena în cursul anului 1902 s'au omis la Viena, nici mai mult nici mai puțin, ca 920 de sinuoideri. In 453 de casuri sinuoiderile au fost urmate de moarte, în 467 au fost rîniri grave. Au fost 329 de casuri, făcute de bărbați, 124 de casuri, făcute de femei și urmate de moarte. O fată de 13 ani și o bătrână de 85 ani sînt cele două extremități de vîrstă ale victimelor omorite prin sinuoidere. După arma cu care s'au comis sinuoiderile au fost 148 de oameni cari s'au împușcat cu revolverul, dintre cari 20 de femei. S'au înecat 60, dintre cari 18 femei, s'au otrăvit 35, dintre cari 18 femei, au fost striviți de trăsuri și de tren 31 de bărbați; s'au aruncat dela înălțimi 33, dintre cari 24 femei și numai 9 bărbați. S'au spînteacă și s'au tăiat cu cuțitul 4 oameni, s'au ars în foc 1 femeie și s'au înușit prin foamete 1 femeie. Printre motivele sinuoiderilor sînt foamea și dragostea. Miseria, dragostea și lipsa de ocupație joacă rolul principal în toate sinuoiderile din lume. In 160 de casuri a fost iubire, în 159 miserie și 158 boala, în 127 nebunia, în 94 ocașii în familie, în 12 casuri ocașia și frica de pedeapsă, în 25 casuri fel de fel de rețol pentru existență și 19 casuri pentru chestiuni financiare.

Din America. Un Român din Munici Ind. (America-de-nord) ne șvonește următoarele: Până acum de un timp încoace mai în toată săptămîna trece câte un vapor plin de oameni de-ai noștri. Vin aici în America, auzind de un tralu mai bun ca pe la noi, dar se înșeală. Căci aici dacă vine omul, trebuie să stea, de s'ar fi întemplieră ocaș ori și oca. Căci asta e o călătorie prea depărtată, trebuie să stea fiindcă și o cheltuielă mare până aici și paralele se fac cu sudori și povară mare. Cine-i voinic, paralele face de bună-seamă, dar apoi nici voinicul acela nu mai e, când se va întoarce ocaș o cum a fost mai înainte.

Aici e bine de ficiori, care n'au năcașuri pe ocaș, dar cine are pe ocaș vite și moște, muncoșoș și lucre-și moșiora lui de-ar face să trăească numai de azi până mâine și tot e mai bine decât să vie aici în America. Pe la noi iarna s'a apuocat de timpuriu: un frig de gîndești că te arde cu foc, și vînturi mari și zăpadă. I. Forșea, dus din Cohalm.

Ordinațiune în chestia alimentării soldaților. Este știut căte neplăceri erau până acum când pentru alimentarea soldaților pe timpul manevrelor se plătea în unele părți prea puțin. Aceste știri i'a pus un sfîrșit ordinațiunea ministerială, în care se hotărăște o taxă anumită pentru diferitele părți ale țării, după împrejurări. D. e. pentru mîncarea unui soldat pe o zi statul va plăti partoularului în Cluj: 42 bani, în Sibiu 38, în Budapesta 52, în Timișoara 45, între Dunăre și Tisa 35, dincoace de Tisa 56, în Ardeal (la țeară) 31 bani, etc. etc.

Cardinali noi. Prin luna lui Martie Pontificale Roman va ține un consistoriu unde se va decide cine se fie noii cardinali în locul lui Schlauch și al lui Nisels, cari au murit. Se fac combinați, că unul va fi austriac, ear' celalalt maghiar. Din partea Maghiarilor se șteaptă a fi denumit sau episcopul Samassa din Agria, sau episcopul Mălăth din Alba-Iulia.

Omor. Tot beția e, care a cauzat și crima întemplieră în Sebeșul șvoneș. A treia zi de Crăciun s'au lustr la ceartă flăcăii N. Oltean și A. Stricat, cari își petreceau în cărîmă. Oltean s'a hotărîit să-și răbune. Pe când Stricat vorbea cu un artilerist (tunar), Oltean se apropia de el și i tăia lui Stricat gâtul. Acesta căzî mort la pămînt. Oltean e în temniță.

Wölfling, numele luat de archiducele Leopold Ferdinand, fratele principesei Luiza, viitoarea d-nă Giron, este numele unui păduri din Boemia, de pe moștile archiducelui, unde dînsul merge bucuos la vânătoare.

Procesul senzațional al femeii de 23 de ani, nevasta lui Petro Gyula din Pesta, care mai anul trecut a ucis și a tăiat în bucăți pe bătrânul agent de arhivă Erdei, apoi l-a dus într-o căruță de copii și l-a aruncat într-un părau, s'a pertractat în Pesta în 13-14 l. c. st. n. Apărător a fost deputatul-advocat Nessi Pál. Verdictul tribunalului a fost tare favorabil pentru bestiala femeie. S'a primit punctul de vedere al apărătorului, că omorul s'ar fi făcut în urma unei iritații de iritație supremă, în urmarea căruia sentința dictează asupra culpabilei o pedeapsă de 6 ani temniță cu socotirea arestului preventiv. Procurorul a dat recurs, asemenea și apărătorul. Acusata s'a mulțumit cu pedeapsa. Publicul de față a demonstrat contra juraților, măgulindu-i cu expresiuni cam neurbane.

Divorțul princesei Stefania, nevasta contelui Lonyay, a umplut lumea de senzații. Să știe, că de multe pedeci avuse cununia lor, când prințesa Stefania s'a fost pus în conflict cu tatăl sau regele Leopold al Belgiei și cu sororul său, împăratul nostru, numai și numai de dragul »dragostii«. De aici vine dară surprinderea tuturor. Cei drept, știrea se deservise energie, dar proverbul românesc zice că »de unde nu este foc nu iese fum«. Dacă, de astă dată, se va și amina divorțarea, ea nu va rămâne, de oare-ce părechea »indragostită« trăiește foarte rău. Zilnic se dau între dinții scene penibile de certe, și precum se scrie, prințesa iese adese ori ca »argument« obârșia ei, zicând bărbatului său:

»Nu uita, că oino sunt eu! Sînt Alteja Imperială.«

Recruții analfabeți. În anul 1900-1901, în Japonia la o mie de recruți, 223 erau cari nu știau să scrie și să citească. Cel mai mic număr de analfabeți a fost în districtul teritorial Sendai, unde la 1000 de recruți au fost 101 de analfabeți; cel mai mare număr de necunosători de carte a fost la Kumamoto, unde la 1000 au fost 361 de analfabeți. Districtele Tokio, Sendai, Niigava, Kokura, Himeji, Hiroseki, au dat un foarte mare număr de soldați cu instrucție înaltă. La 1000 de recruți au fost 400 până la 500 de tineri cu studii gimnaziale și normale superioare. Grație stăruinței guvernului japonez, se speră ca în curând numărul analfabeților din Japonia să scadă au totul să se dispără. O comparație cu numărul analfabeților din Europa nu strică. În Austro-Ungaria la 1000 de recruți sînt 389 de analfabeți; în Ungaria 430, (Croația 591), în Italia 480, în Rusia (europene) 788, în Serbia 794, iar în România numărul analfabeților este un secret al ministerului de război.

Un nou leac contra ofticei. După cum spune un membru al academiei franceze, medicul Livat a aflat un nou ser, cu ajutorul căruia vindecă oftica. Serul acesta l-a numit »bacterioleptin«. Până acum l-a folosit la 950 bolnavi, dintre cari s'au vindecat 836. După-cum ne spune, bolnavii după o lună de zile își recapătă pofta de mîncare, culoarea roșie a feței, nu mai au friguri, sudori și dorm liniștiți. Cu inestetul dispăre și tusa. Serul acesta se folosește astfel, că se improază în mușchi.

Neputincioșii. Cu titlul »Reuniunile noastre culturale și chestia de naționalitate« a scris Dr. E. Nagy Oliver din Pojon o broșură, în care se plînge, că poporul maghiar nu e destul de energic pentru dezvoltarea supremației sale și ca să se asigure aceasta trebuie regulată chestia de bani. »Ajutorul statului trebuie să se manifeste în formă imponentă« — zice Nagy.

Vom reveni.

O lașitate. Organul din Chichinda al Șvabilor »Grosskinder Zeit«, care, sub direcția lui Arthur Korn, luptase cu atîta energie pentru redemptarea Șvabilor — a dat acum dosul.

Arthur Korn, precum știm, a fost espulsat din Chichinda mare, deși în înțelesul legii dînsul aparținea acestei comune. A fost apoi condamnat la 1/2 an temniță.

Di Korn a trecut în Germania, de unde a dat o declarație, că s'a subtras de sub pedeapsă, pentru că: nu se simțea dator să »respecteze legea, când organelo supr. lui ziarul a...

Wilhelm Kolb, care a dat o în redactare unui anumit David Adam.

Din articol-program oșim, că noul redactor a dosit o, luându-o pe coarda »patriotismului« în înțeles maghiar.

Luând în considerare, că »Grosskinder Zeitung« a fost ziarul cel mai răspândit între Șvabi, dorirea asta e o pierdere pentru cauza lor.

»D. T. U.« aduce știrea asta încadrată în negru, semn de doliu național.

În loc de felicitări la Anul Nou, a dăruit dl Victor Prada, măiestru măsar în Avrig, fondului de 20 bani al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« întemeiat pentru acuirea unei case cu hală de vînzare pe seama meseriașilor noștri, suma de 2 coroane; ear »Moise Stroilă Pluș«, măiestru pantofar, a dăruit fondului »Masa învîțăcelor meseriașilor români«, 40 bani.

Cei suferinzi folosesc cu mare succes de mulți ani contra diferitelor morburicrușoa sau stoaia electrică dublă (R. B. 86967), care în felul acesta merită atențiunea tuturor. Cu ajutorul acesteia se pot vindeca dureri de cap, de inimă, stomac, circulația neregulată a sîngelui, reuma. Pentru adevărarea acestei aserțiuni atestă o mulțime de scrisori de mulțumită, dintre cari cităm una: »Crucea dublă electro magnetică primită dela d-ta o port în continuu. Mă simțesc mai tare, sgarcturile de inimă sînt mai slabe, intr'atîta, că revenindu-mi în decursul conversației le perd într'un minut. Dl Geza Boldog, care e de 40 ani epileptic, se simte mai bine acum. Dl Stein-hübel poartă crucea de 10 zile și acum nu mai simte dureri. În fine dl Stefani, care suferea de mari dureri reumatice, înoc se simte cu mult mai bine. Budapesta, 8 Iulie 1899. Cu deosebită stimă Iosif Khor, paroch. Inventatorul și fabricantul acestui instrument binecuvîntat e Albert Müller, Budapesta, V. Vadász utoza 42/III.

Dare de seamă și mulțumită publică. Cu ocaziunea producției teatrale aranjată de corpul didactic o concursul tinerimei din Viștea-inferioară în 23 Noemvrie a. c. s'a încasat o total suma de 111 cor. 28 bani, la care au binevoit a suprasolvi d-nii: G. Borzea, not., 2 cor. 80 b., I. Banciu, inv., Viștea-sup., 1 cor. 80 b., N. Banciu, pădurar, Lisa, 80 b., A. Negrușiu, notar, Noul-român 2 cor., N. Borzea, preot 1 cor., D. Gabor, inginer Voila, 1 cor., d-goara A. Săvoiu, invetătoare, Drăguș 60 b., Ch. Adămoiu, inv. Sămbăta-sup. 80 b., D. Mandeal, preot, Porumbacu-inf. 80 bani, Dr. Ioan Șenchia, adv., Făgăraș 3 cor. 80 bani, O. Oprigiu, not., Lisa 80 b., I. Stanciu, preot, Viștea-inf. 2 cor., I. Făgărașan, v-notar 2 cor., d-goara E. Baritiu 20 b., G. Boeriu, not., Arpașul-inf. 20 b., I. F. 60 b., și A. Morariu, v-not. Cărtișoara 20 b.

Tot în aceeași sumă se cuprind și ofertele sosite mai tîrziu dela domni: N. Stanciu, ing. la căile ferate ung. în Agram 2 cor., P. Moneș, preot, Cărtișoara 1 cor., G. B. Boeriu, 2 cor., Ioan Pura, inv. Feidoara 1 cor. și I. Bărbat, inv. 1 cor.

Atît pe prea știm, oaspeții, cari au binevoit a suprasolvi, cît și pe acei domni, cari ne-au trimis oferte și rugăm să primească și pe aceasta cale călduroasele noastre mulțumite.

Tot cu aceasta ocazie rugăm și pe știm d-goara Olimpia Banciu să primească mulțumita și reuconșința noastră pentru bunăvoința și osteneala jertfită în scopul aranjării acestei producțiuni.

Spesele au fost 86 cor. 18 bani, rămînd un plus de 25 cor. 10 bani dedus la casa de economii »Olteana« din loc, cu care s'a pus basă unui fond cu menirea de a se împărți premiilor școlariilor diligenți cu ocaziunea examenelor. Viștea-inf. Decemvrie 1902. Pentru comitetul aranjator: George B. Boeriu, m. p. dir. școl.

Rescumpărare de felicitări.

Ca rescumpărare a felicitărilor, pentru »Casa națională« au mai intrat dela următorii domni:

Dr. Georgiu Ilea, avocat, Cluj, 3 cor.; Basiliu Băciota, jude reg. pens. (în scopul rescump. felicitărilor de Anul-nou și pentru cunună pe momentul felicitărilor Onoriu Tilea, Dr. Ioan Rațiu și Mih. Andreica) 10 cor.; Francisc Cosma, Peer, 1 cor. 50 bani; Din agentura »Satul-nou« a desp. »Panciova« al »Asoc.« Stefan Negru, măsar, Satul-nou, Lazar Ortopan, Satul-nou, cîte 1 cor.; Ioan Halalai, notar, Săsciori, Dr. Ioan Cherecheș, avocat, Dej, cîte 5 cor.; Dr. Alexandru Vejsa și soția, Olpret 10 cor.; Dr. Constantin Popovici, avocat, Beiuș, Dr. Ioan Rednic, medic cerc., Vasoău, cîte 3 cor.; Iosif Lita, paroch, Iolod, 1 cor.; Dr. Zosim Chirtop, avocat, Cămpeni, 10 cor.; Nicolau Florescu, Mghiu, 3 cor.; Antoniu Pop, Ighiu, Metes Mozas, Ighiu, Achim Totolan, Ighiu, cîte 2 cor.;

Barsan, capitan, Făgăraș, reu a. m. m. paroch, Hondol, cîte 2 cor.; Stefan Vior, Orșova, 5 cor.; Simeon Stoica, medic, Bran, 3 cor.; Dr. Pavel Oprig, profesor, Brad, Ioan Cutean, Brad, Terențiu Popovici, notar, Rieni, cîte 2 cor.; Familia Iliariu Măcu Urechă, Sibiu, 5 cor.; Ioan Chiroa, vice-notar, Seliște, 2 cor.; Avram P. Păcurariu, protopop, Hunedoara, Ioan Theodorovits, meșor c. și r. în pens., Timișoara, cîte 4 cor.; Iovian Mureșan, protopop, Turda, 3 cor.;

Dr. N. Hăngănuș, Borgo Prund, 2 cor.; George Boldea, cessor la »Arieșana«, Turda, 4 cor.; Ioan Mesarog, avocat, Turda, 3 cor.; George Vlăsa, protopop, capelan militar, Eger, 4 cor.; I. Nistor, privatier, Vale, 1 cor.; Dr. Nicolae Comșa, Seliște, Ioan St. Banciu, Seliște, Iosif P. Comșa, Seliște, cîte 3 cor.; Hilariu B. Comșa, Seliște, Oprea Șteflea, Sibiu, cîte 2 cor.; Locot. Florian, Sibiu, 3 cor.; Dr. George Linul, avocat, Bistrița, 5 cor.; Traian Radu, și soția Otilia n. Florescu, Feneș, Ludovic Giurca, preot, și soția Maria n. Tănase, Trem-poele, cîte 3 cor.; Ioan Cismașiu, sub-notar cerc., Zlatna, Petru Petringean, II jude, Zlatna, cîte 2 cor. În total 718.10 cor. Sibiu, în 12 Ianuarie 1903. Dr. C. Diaconovich.

Vieța socială.

Petrecere în Brad.

Luni, în ziua de Botuzul Domnului, se va aranja în sala hotelului »Central« din Brad o petrecere cu dans. Începutul la 8 ore seara. Venitul curat este destinat special pentru procurarea celor mai necesare utensilii și ornamente pe seama bisericii române gr-or. din Brad.

Tribuna Literară.

Eu nu-ți cer mult...

Eu nu-ți cer mult. Eu nu-ți cer fericierea; — Mai mult cerșesc; — îți cer mai mult ca milă; Că te-am iubit prea mult. Tu ești copilă Și nu 'nțelegi aveva, ce-ți iubirea? Eu nu-ți cer mult; — nu vreau să-ți fie silă Să mă ascuți; — imi ești tu bine firea; — Dacă dorști, — eu plec; — mă duc; nici știrea Să nu 'mi-o ești. Nu-ți stai în drum, copilă.

Tu te măști. Ai drept să faci ce-ți place. În templul luminat ca de paradă Vei spune jurămîntul de credință...

Și nime n'o se strice sfînta pace... Și te va admira mulțimea 'n stradă Vezădu-te așa fără cîință.

Ear' eu voi sta aproape de intrare, Ascuns, cît nimeni să nu mă știe Și voi ruga cereasca 'mpărăție Să vă trimită binecuvîntare.

Și-acum ascultă! După cununie Să nu treci rece, și cu seapărare! Din mîrlul de pe cap să-mi dai o floare Ca s'o păstrez la sîn pe vecinicie.

Uitării să mă dai apoi tu lară! Eu voi porni în lungă pribăgire, Ca despărții să fim pe veci de olaltă.

O floare... Ce-ți o floare? Dă 'mi-o dară. Când voi muri, aș vrî spre amintire S'o duc o mine 'n lumea cealaltă. Sibiu, 1903. — V. E. M. —

Teatru orășenesc.

Mercuri s'a reprezentat piesa »Angerul pășitor« (Der Schutzengel), cu artista Eugenia Reingruber dela teatrul »Reimund« din Viena, ca oarpe.

Piesa este un fabricat modern lipsită de acțiune ori de tendință moralizătoare. E făcută pentru petrecere. Cuprînsul piesei e următorul: E vorba de două verișoare, Valeria, fiica bogatului privatier Rud. Tiegelman, o cocooniță frumusea și afectată, crescută la orșă cu ajutorul tuturor mijloacelor moderne de educațiune, — și Trude, fiica și mai frumoasă și tot stăt de bogată a economului dela țeară Andr. Tiegelman, veselă, naturală și răsfățată, lipsită de ori-ce poleitură socială. Ca să-și câștige ceva din poleitura aceasta a fost dată la orșă, în casa unchiușeu, în societatea bine educatei Valerii. Când se plece la primul bal, se face o lungă pregătire plină de situații comice. Se due la bal și revin încântate după mezul nopții. Nu pot adormi și se pun să-și povestească reciproc impresiile și succesele. Trude a jucat cu toată lumer, a sărit și a ris toată noaptea, dar de amoresat nici pomeană, — ea a rămas încă lângă iubirea, ce o păstra din copilărie ascunsă în sîn pentru tovarășul de jocuri și primul ei instructor din tinerete, economul Stef. Lindner. Valeria, fată ouminte și speculantă de orșă, jucase și ea cu oine o poftise, dar' ea nu se dușese la bal înzădar. Un bărbat la fel trebuia acaparat — și l'a acaparat Baronul Emil de Meiselberg, fabricant de margarină, imens de bogat, cum se zicea, alfel un oraiu de poduri cam bătrîn și tot pleșuv, era o bună partie; — a cerut un rendez-vous — și Vale-

ria l'a acordat încă în aceeași noapțe. Baronul vine pe fereastră, dar' e prins — și, în locul Valerii, Trude cade în vîna de a fi săvîrșit această neouviință.. De aci de nou se nase o mulțime de învîlmășeli comice, cari de nou provoacă ilaritatea publicului. În sfîșit să face desnodămentul, se esploă totul după obicei — și cei-ce unul pentru altul sînt predestinați se capătă Valeria cu baronul, Trude cu economul.

Publicul s'a amusat cît de bine, ceea-ce e și esplicabil avînd pe scenă o artistă ca d-goara Eug. Reingruber.

Figură simpatică și interesantă, Eugenia Reingruber e perfectă în arta sa — și pentru membrii teatrului nostru nu e lucru ușor să-și găsească artișta vieneză. Cu toate aceste d-goara Lori Weiser (Valerie) și dl Carol Mauth (Bar. de Meiselberg) au fost ca totdeauna la înălțimea chemării. Ceilalți au avut numai roluri neînsemnate.

Aseară s'a dat piesa populară »Der Kreuzwegturm«, în sine puțin atrăgătoare. D-goara Reingruber și ceilalți artiști au știut însă scoate la iveală părțile ei bune, mai ales în actul 2 și 3. Astă-seară e ultima piesă, în care va păși oaspele din Viena.

Ziarele în Japonia.

Se poate zice că până la 1868, adecă până la revoluțiunea care a introdus civilizațiunea europeană în Japonia, aceea țeară n'a avut presă. Cel mult se pot cita trei tentative puțin ferice de a se întemeia foi periodice. Una a fost cea a »Știrilor din Batavia« cari nu conțineau decît traduceri din ziarele olandeze, apoi »Știri din străinătate« sau »Kairai Simboun«, cari au apărut 2 ani, deși n'au avut decît doi abonați credincioși; în sfîșit în 1867 au apărut mai multe ziare care au avut o existență efemeră, cu atît mai mult cu cît se imprimau prin xilografie și nu cu caractere mobile.

Ziaristica nu era însă decît în fașe; foile nu erau gata tipărite decît pe la amezai și vînzătorii le transportau încet, fără grabă din casă în casă, astfel că ziarul de dimineață devenia un ziar de seară prin ora la care ajungea la cetitori.

Dela 1894 încoace, însă, de când Japonia a învins pe China, entuziasmul pentru obiecturile europenești a făcut un progres așa de însemnat, încât acum există în Japonia o mulțime de ziare o nenumărați cetitori (cel puțin relativ) și unele din ele ca »Yorozu Tehoho« din Tokio și »Osaka Asuki« trag aproape 100.000 de exemplare zilnic. Ziaristii, cari câștigau 250 lei pe lună, cei mai mulți talentați — câștigă astăzi 1250 lei pe lună ca și ministri.

În momentul de față se numără în Japonia 1500 de diferite publicațiuni, din cari 400 de ziare propriu zise. Numai la Tokio există vre-o douăzeci de ziare zilnice, din care unul redactat complet în engleză, însă de redactorii japonezi; celelalte sînt redactate în ceea-ce se numește »limba scrisă« care se deosebete mult de limba vorbită prin sintaxa și vocabularul ei. Aceasta este unul din motivele pentru care poporul nu citește ziare.

Printre ziare sînt cele-ce se numesc »ziare mari« care se ocupă de afaceri serioase, de comerț, politică, în vreme-ce »ziarele mici« se ocupă de cancanurile din orșă, de istorii scandaloase, etc. De fapt, chiar printre ziarele mari nu este decît unul singur »Djidji Shimpo« (Timpul) care are un serviciu telegrafic bine organizat. Mai mult, nu există în toată Japonia, nici un ziar de seară. Numai în împrejurări de excepțională gravitate se vînd pe strade »suplimente« în cari se dau numai câteva informații scurte.

Ziarele se vînd foarte ieftin, cam 2 jumătate centime numărul, anunțurile cari sînt foarte numeroase se plătesc dela 25 bani până la 1 leu și 50 linia, care cuprinde cam câte șese cepte linii dintr'un ziar european.

Știri Literare.

D na Adela Xenopol, cunoscută deja prin scrierile sale, a dat la lumină o nouă lucrare, o piesă într'un act, pe motive țărănești, intitulată »Între sfîșii«.

Dl Nicolae Gane, prefectul județului Iași, unul din cei mai buni din pro-

satorii noștri, a îmbogățit cu un nou volum literatura românească.

Noua operă a eminentului prosator poartă sugestivul titlu de »Zile trăite«.

»Sîndraturul« dela 29 Dec. st. v. nr. 40, are următorul sumar: Esposiția Verona de Al. Tzigara-Samurcaș. — Saxa l'quntur de Z. Bărsan — Note de drum de Miron Aldea. — Hora nopilor de Ioan Bîrseanu. — Dina și Dana de Ioan Gabrovan. — Singur de Eug. Ciuhi. — Sîrbătoare de I. Darie. — Cărți cetitori de Red. — Cărți și reviste de...

Avis. Onorații domni, cărora li-s'a espedit număr de probă din revista »Lucașfîrul«, sînt rugați a-l retrimită, dacă nu vossă a abona revista — pentru încurjararea dificultăților administrative. În cas contrar vor fi considerati ca abonați. Budapesta, 12 Ianuarie n. 1903. Administrația revistei »Lucașfîrul«.

A apărut de sub tipar, în editura librăriei C. Ștefa, București, și se află de vînzare la toate librăriile din țeară: St. O. Iosif: A fost odată, poveste în versuri, edițiune de lux. Prețul lei 1.50.

FELURIMI.

Un ziar idol. Doctorul Barot, medicul trupelor coloniale și reintors de curînd dela Coasta de Fildes (Africa), a narat, că a descoperit într'un trib de Indigeni un nou idol. Acum șase ani — a povestit Dr. Barot — locuitorii din satul Sunghan asasinaseră oloana Montel și în 1894 au prădat misiunea Marohand. »Espediția noastră în Malu 1901 a putut să pătrundă în sat, după o vie luptă, și eu m'am dus să vizitez casa idolilor. Atîrnat de zid, între două cranii de om, se afla oeva galbul. Era un idol și unul din preoții imi spuse, că poporația nu se apropia de el decît tremurînd. Cu mari precauțiuni mă apropiam... și am isbuonit într'un hohot de ris. Puternicul idol era... un vechiu ziar francez, ba chiar parisian, un număr din anul 1894, furat dela espediția Montel. Indată ce am atins idolul el a căzut jos într'un nor de praf«.

Moravuri americane. D-nii W. K. Vanderbilt Jr., Robert Golet, Lloyd, Warren și câțiva alți miliardari au fost citați să se înfîșeze în politica socială, fiind că au mare preț laie în automobilul.

Acusatorii au angajat ageni speciali, înarmați cu ochelari, pentru ca să prînză în flagrant delict pe automobilisții miliardari. Pe bulevardul principal, maximum de vitea, permis de lege, este de șase-spre-zece kilometri pe ceas, și în partea orașului cea mai frecventată, zece kilometri pe ceas.

Știri din piață.

Sibiu. Grâu, hl. 11.60-12.80, seacă 7.80-8.60, orș 6.40-8.40, ovă 4.20-5.20, oucuruz 8.-9.20 cor. 10 ouă 80 bani — 1 cor.

Piața banilor din Sibiu. Galb-nul 11.26; 20 lei (hârtie) 7.39; 20 lei (argint) 9.32; lira turoască 21.40; lira engleză 23.78; 20 marce 23.30; napoleonul 19.-; rubla (hârtie) 2.52, rubla (argint) 2.43 cor.

Bursa din Budapesta. Grâu, 50 kg. 7.65-8.10; seacă 6.40-6.70; orș 5.50-5.85; ovă 6.35-6.60, ouc. 5.20-5.35; cîncantin — cor.

Sosiți în Sibiu.

La 16 Ian. n. 1903 Hotel »Imperial Romanilor«: Klein, Alba-Iulia; Dr. Maniu, Blaj; Henjui, Seliște; Ugron, Cristurul-soc; Verig, Domboratos; Altenberg, Berlin; Wolff, Sighișoara; Veres, Brașov; Duden, Oradea-mare; Fleisig, Făgăraș. Hotel »Mittler«: Simu, Elisabtopole; Gros, Heitz, Sebeșul-sas; Ambrosi, Prostean-mare; Marcell, Rășnov; Gabor, Alba-Iulia; Posodetti, Delava, Brezoi; Stellner, Mergihindeal; Loew, Maniersch; Lang, Moșna. Hotel »Habermann«: Baumann, Aljina. Hotel »Mihaiu«: List, Lemnek; Oancean, Hans, București; Puiu, Brașov; d-na Sabin, Sebeșul-sas. Hotel »Central«: Wial, Oradea-mare; Sebestyen, Timișoara; Langer, Bistrița.

Redactor responsabil: Ioan E. Prodan. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

